

I två veckor uppträdde tre svenska clowner för nära 40 000 flyktingar och barnhemsbarn i Nepal.

Glädje utan gränser

Plats för skratt.

Bruno (Magnus Lundblad) värmer upp. Clownerna blev ett välkommet avbrott för flyktingarna i sydöstra Nepal.

Käppräta led.

Lärarna använder bambuspo för att hålla den förväntansfulla publiken i schack.

Skollunch.

Varje dag serveras näringsvälling från FN.

Testballong.

Hundratals små armar sträcker sig efter den stora badbollen. «Under några sekunder såg vi hur en liten flicka hamnade underst. Vi fick snabbt upp både henne och bollen på scenen igen. De sekunderna glömmer jag aldrig», berättar clownen Pajette. Efter det fick man undvika allt som kunde lå barnhävet i gungning.

»De flesta hade aldrig sett en clown«

CLOWNERNA I GRUPPEN GLÄDJEVERKSTAN är vana att uppträda under alla möjliga förhållanden på svenska barnsjukhus och flyktingförläggningar. Men turnén i Nepal förra våren blev något extra. Resan var ett samarbete med svenska Clownar utan gränser vars mission är att skicka artister till människor vi själslig nöd. Och i Nepal fick de fullt upp.

I början av 90-talet blossade oroligheter upp i grannlandet Bhutan och 100 000 bhutaneser flydde över bergen in i det fattiga Nepal. Där lever de utspridda i sex flyktingläger under de allra enklaste förhållanden.

Samtidigt som Glädjeverkstan anlände inleddes förhandlingar om vilka flyktingar som ska återvända, vilket skapade stor oro i lägren. Den lilla gruppen på tre clownar plus fotografen Maria Steen var de enda utläningar som släpptes in.

Trots magsjukor och 35-gradig värme genomfördes alla föreställningar. Med stora gester, tutor, visslor och enstaka engelska ord lyckades de kompensera högtalarbrist och överbrygga spräcklyftor. Den största utmaningen var att nå ut till den enorma publiken, i ett läger spelade de för 5 000 barn.

– De var så väldigt, väldigt många och så väldigt, väldigt nyfikna. De flesta hade aldrig sett en clown, berättar Anne-Marie Möller i Glädjeverkstan.

Hennes starkaste minne är en av föreställ-

Hur ska det gå?

Pajette (Anne-Marie Möller) blickar ut över publikhavet från logen i den »enklia bambu-hyddan.

»Men hjälp mig upp då?»
Ryggsäckken med badbollarna strötar emot. Publikén är med.

ningarna hos organisationen Maiti Nepal som försöker hjälpa nepalesiska kvinnor som sålts till bordeller i norra Indien. Efter en lång och dammig bilfärd långt ut på landsbygden nådde de lägret som låg bakom höga stängsel, och mötte ett femtiotal kvinnor och barn – alla sjuka i aids eller tbc, utan hopp om att någonsin bli friska igen. Stämningen var mycket tryckt, men så fort clownerna drog i gång vände allt.

– Alla, både vuxna och barn, skrattade så att tårarna sprutade. Det blev rena gnagn.

Maria Steen beskriver resan som »ögonöppnande»:

– Det var en utmaning, förstås. Att försöka att inte falla för klichéer i skildrandet av mötet mellan glada clownar och fattiga barn i exotisk miljö. Som fotograf tror jag att det är viktigt med bilder av glädje också. Att inte bara fastna i nåt slags strävan efter dramatiska bilder av svärigheter och lidande. Glädje kan också vara dramatik.

Hennes bilder kommer att turnera i Västsverige under våren. Utställningen heter Swedish clowns goes Nepal.

ASA GABRIELSON
Se även www.vrtidningen.se

Bus blir bra.

Många av barnen på ett . . .
Mati Nepal-hem i Katmandu
är sjuka och svaga men
skriker när hästen Hårfagre
borjar busa med Pajette.

Slut för i dag.

Det är 35 grader varmt och
publiken trycker på, alla vill
fram och prata och röra vid
clownerna. Garance (Eva
Riepe) kämpar för att ta sig
tillbaka till bambu-hyddan.

De tre clownerna
Garance,
Pajette och Bruno.